

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeckerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeckerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hónapra ———— 2 „
— Egyes szám ára 3 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeckerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 84. szám.

Szerda, április 13.

Munkára fel!

Budapest, április 12.

Ha az egyik vagy másik ellenzéki képviselő, aki személyes érdekből visszavágyik ama napokra, mikor a szenvedély viharában a semmit jelentékeny valaminek vétek, ismét felemelkednek is, hogy magát a közvélemény visszatetsző emlékeztetébe hozza, ez remélhetőleg nem fogja zavarni munkájában az országgyűlést. Az ily emberekkel — reméljük — röviden fognak végezni, mert mindenütt tudják, mily sokat kell tenni, mily nagyon várja az ország, hogy a lehető leggyorsabban tegyenek. Mert eddig az országgyűlés csak a tevékenység korábbi hiányát elhárítani, egy egész esztendő mulasztási büneit, már amennyire rövid idő alatt éppen lehet, kiengesztelni iparkodott; csak a minusról a nullpontra jutottak eddig a pozitív munka csak most kezdődik.

Az utolsó minisztertanács határozatai és az országgyűlés által megállapított napirend szerint máris kitűnik, hogy a Haz hosszú időre el lesz látva munkanyaggal. A kormány a munkára való előkészületekben a legesekélyebb mulasztást sem követi el és ahol sürgős szükségeket kell lecsillapítani, még most is vállalja a személyes felelősség nagyobb mértékét.

Ezt bizonyítja a fizetésrendezéssel, melyet az államvasúti hivatalnokok kapnak, amennyiben a kormány rendeleti uton nyújtja a segínyt. Azután a közigazgatási tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslatok jönnek sorra, majd az 1904 évi költségvetés kerül tárgyalásra. Közben felhatalmazást kell hogy adjon az országgyűlés, hogy a kormány megtehesse az előkészületeket a kereskedelmi szerződések kötéséhez, mire a delegáció újabb ülés-

szakával a parlament munkái májusban egyelőre véget érnek. Persze csak egyelőre, mert az 1904. évi költségvetés felett való határozathozatal nem lehet nagyon sokáig halasztani, épp ily kevéssé a beruházási javaslatok felett való tárgyalást. A nélkül, hogy a tanácskozás alaposságán csorba esnék, mindezt a leggyorsabban el kell végeznie az országgyűlésnek, nehogy a válság utóféjdmái a legérezhetőbben bekövetkezzenek.

Ha az obstrukció dühöngése eddig nem okozta azt a tetemes párt, melytől általában féltünk, úgy ezt nemcsak a kormány elszántságának, hanem első sorban a jó sorsnak is köszönhetjük, mely dus arafással áldotta meg az országot. De a szerencsés véletlenre való ilyen spekulációnak többé nem szabad az országgyűlési bölcsesség egész tudományát képeznie. A helyzet oly komoly, az előkészületek, melyeket a gazdasági fejlődésre nézve egész Európában tesznek, oly messzemenők, hogy hazaárulás lenne, ha az országgyűlés nem a szakadatlan munkában látná tulajdonképpen feladatát. L. L.

Daniel Ernő báró beszámolója. Pancsováról jelentik, hogy báró Daniel Ernő, Pancsova város országgyűlési képviselője hétfőn tartotta meg beszámolóját. A pályaudvaron nagyszámú választóközönség várta és a berobogó vonat az önkéntes tűzoltó-zenekar a Rákócy-indulóval, lelkes éljenzéssel fogadta. Mikor a képviselő a vonatból kiszállt, a város nevében Mattanovich Adolf polgármester üdvözölte. Ezután Krisztián Antal közjegyző, a pártelnök üdvözölte Danielt, ki meleg szavakban köszönte meg a lelkes fogadtatást. Fényes kísérettel azután bevonult báró Daniel a felbogarozott városba. Délután 4 órakor a városi színház nagytermében tartotta nagyszámú választók jelenlétében be-

számolóját. A beszédet, mely mintegy 3/4 óráig tartott, sokszor viharos éljenzéssel és helyesléssel szakították meg. A beszámoló után Krisztián pártelnök indítványára egyhangulag a gyűlés a következő határozatot hozta:

A pancsovai szabadelvű pártgyűlés báró Daniel Ernő orsz. képviselőnek az országos érdekek, jelesen az alkotmányos kormányzás biztosítása és előmozdítása körül, nemkülönben az egész választókerület javára is kifejtett buzgó és sikeres ténykedését elismeréssel tudomásul veszi. A ország politikai helyzetét okserű bírálattal felderítő fejtegetéseitől köszönetet mond és városunk országgyűlési képviselőjét változatlan bizalmukról és ragaszkodásukról biztosítja. Egyben kimondotta a szabadelvű párt, hogy az előbb elmondott beszámolóval igazolt kormány- és párteltek személyesítője, a szabadelvű párt vezére gróf Tisza István miniszterelnök iránt mély tisztelettel és teljes bizalommal viseltetik és tekintettel az eddig tanúsított ezeltudatos akaraterejére és munkabíráására, kiváló államférfini tehetségére, mely tulajdonságai által eddigi rövid miniszterelnöksége alatt az ország javára fényes parlamentáris sikereket aratott, tőle várja a nemzet érdekeinek fejlesztését és országunk felvirágzását és e részben jólétére a pártgyűlés lelkesedéssel jókívánságait egyesíti.

Daniel Ernő báró körutat is tesz Pancsovához tartozó választó kerületében. Így a megállapított program szerint holnap T.-Almásra, Glogonba és Franzfeldre megy, csütörtökön Sándor-egyházára, Homoliera és Beresztócra, pénteken Dolovára, szombaton pedig az antalfalvai járáshoz, tartozó községek nevezetesen T.-Vásárhely, Antalfalva és Lajosfalva községek választóit látogatja meg.

Az olasz borvámkérdés. Miraglia szenátor tegnap Budapesten volt s ez alkalommal Tisza István gróf miniszterelnökkel tett látogatást, hogy a borvámkérdésben tájékozást nyerjen. Formális értekezlet nem volt, csupán fesztelen beszélgetés, mely semmi irányban pozitív eredményre nem vezetett. Mindazok a Rómából keltezt híresztelések, mintha az olasz borvám-kérdésben döntés vagy megoldás történt volna, alaptalanok.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Gimínia.

Ott álltam a tóparton. Alkonyatra járt az idő, s a szél zugva, süítve korbácsolta fel a Garda tó haragoszöld vizét. A környező hegyek hókoronáját sűrű fellegek takarták el, amelyek lassan lejjebb-lejjebb ereszkedtek a háborgó víz fölé.

Ott álltam közvetlen a part szélén, az egyik szirifokon. Ki tudja, miért, minek? Egy-egy hullám hozzácsapódott a sziklacsoporthoz, millió meg millió vizesópp repült fel a magasba, a fehér habrongyok pedig megsemmisülve, szétszakadozva egyesültek a víztömeggel. Meg-megcsapott a víz, meg kellett fogódnom, hogy egy-egy szélroham fel ne döntsön, de nem tudtam attól a helytől megválni.

Pedig egyebet nem láttam, mint a háborgó vizet, tajtékzó hullámokat. A tulsó oldalon a hegyek már kezdtek összeolvadni a sötétséggel, az eső is szemezni kezdett és én még mindig némán bámultam magam elé. Minden érdekődésemet egy fehér vitorlás bárka kötötte le, amely erősen küzdött a hullámokkal. Nézetem, amint el-elűnt, majd ismét felemelkedett és nem tudom miért, úgy képzeltem, hogy a saját sorsom van azzal a tünedező és előtűnő fehér vitorlával összeforva.

Minden egyéb megszűnt előttem, csak azt a vitorlát láttam. Hogy mennyi ideig tartott ez így, nem tudom. Talán csak percekig, talán órákig.

Egyszerre hangokat hallottam mögöttem:

— Signor, ebben a viharban nem érdemes kint maradni; agyonázik az ember.

Megfordultam. Házigazdám, az öreg Pietro apó volt mögöttem. Teljes erejéből kiáltozott,

hogy tüharsogja a parthoz verődő hullámok robaját. A szavára magamhoz tértem. Végignézettem magamon és láttam, hogy csupa víz vagyok a hullámoktól és az esőtől. Mégis úgy szerettem volna válaszolni neki:

— Nem, nem tehetem, Pietro apó. Meg kell tudnom, mi történt azzal a vitorlással.

Az öreg halászt azonban, úgy látszik, nem érdekelte a viharzó tó úgy, mint engem. Azt hiszem, eleget hallhatta már az óra süítését gyerekkorától fogva, míg termete meggyőnyedt és haja megfehéredett. Hogy nem mentem rögtön, sürgetni kezdett:

— Signor, tessék már bejönni, a vacsora is készen van már.

Megfordultam és lassan mentem utána. Teljesen bealkonyodott már és a ház ablakából a lámpa élénk fényt vetett ki az esthomályba. Egy negyedóra múlva tökéletes sötétség honolt odakünn.

Bent a füstös, kormos helyiségben, amely éppen úgy beillt konyhának, mint szobának élénk volt az élet. A nyitott tűzhelyen egy öreg asszony hatalmas üstben főzte az elmaradhatatlan polentát, a sarokban apró, fekete gyerekek hancuroztak, az asztalnál pedig a gazda néhány ismerőse nekihevílve, lármásan játszott a morát. Már mielőtt az ajtó kinyitott volna, hallottuk az asztalra mért ökölcsepásokat és a kiáltozást:

— Tre . . . sci . . . cinque . . . mora! . . .

Beléptünkre félbeszakadt a játék.

Palombo, a nagyhajú, ősz barcarol, akivel még Gargnanoban ismerkedtem meg, felállt és köszönt. Kezet fogtam vele, utána a többiekkel. Aztán leültünk az asztalhoz. Beszédbe akartam velük ereszkedni, de sehogysem ment. Ezek az emberek, akik szélben, viharban mindig kint vannak a tavon, akik nem igen érintkeznek másokkal, mint magukformájuk, napbarnított halászok-

kal, nem igen szeretik, ha idegenek tolakodnak a körükbe. Feszengtek, látszott, hogy nincs kedvükre a társaságom. Az egyik végre ki is süttötte, hogy későre jár az idő. Köszöntek és eltávoztak.

Hárman maradtunk: én, Palombo és a gazda. A gyerekek lefeküdtek, az asszony pedig szótlanul foglalatzkodott a tűzhely körül. Kint pedig zugott a vihar, a füst néha becsapódott a szobába, egy-egy erősebb szélrohammal meg-megcsorontek az ablaktáblák. Pietro apó pipázott, néha kinézett az ajtón, Palombo mesélt a Garda tóról, a környező hegyekről, én pedig szótlanul hallgattam.

Ejfélmúlt már, mikor elbeszélte a jegyesének, Gimíniának történetét.

Az öreg Palombo nem élt mindig ilyen magányosan, elhagyottan, mint mostanában. Valamikor a legkeresettebb barcarolok és a legjobb halászok egyike volt a Garda tónak ezen a részén. Mindenki ismerte szép, fehérvitorlájú, könnyű bárkáját, amelynek oldalára aranyos betűkkel volt kifestve a név: Gimínia.

Gimíniának hívták a menyasszonyát.

Szép fekete, hollófürtű leány volt, ott lakott Castelletto-ban. Apja azonban nem halász volt, mint itt a parti lakosok majd mindnyájan. Nagy malgájuk volt fent a Monte Baldo oldalán, ahova tavasszal felhajtották a marhákat és fent maradtak késő őszig. Lent a faluban nem maradt más, mint Gimínia meg az édesanyja. Ott süttöttek, főztek, mostak a család férfitagjainak, akik fent laktak az egész nyáron át a hegyekben.

Minden szombat délután Gimínia felakasztotta az öszvér hátára a két nagy kast, maga is felült a hátára és felment a malgába, hogy friss ennivalót és ruhát vigyen fel hozzátartozóinak és hogy elujsgoljon mindent, ami egy héten át keresztlő, esküvő és haláleset történt a faluban. Így ment ez már évek óta.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délután 3 órakor ülést tartott. A tanácsülésen hozott fontosabb határozatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— **Tulics György ünneplése.** Szép ünnepségnek színhelye volt hétfőn a szomszédos Lázárföld községe. Ugyanis a község derék lakosai megragadták azt az alkalmat, hogy a közkedveltségnek és nagy népszerűségnek örvendő Tulics György tb. főszolgabíró, akit a közelmúltban buzgó működésének elismerésül a legmagasabb helyről a koronás arany érdemkeresztel tüntettek ki, Lázárföld községben hivatalosan megjelent. Ez alkalommal a főbíró tiszteletére a község fényes ünnepséget rögtönzött. A főbíró megjelenésekor Eisler Mihály nyugd. igazgatótanító, Maszong Péter bíró és Bering Mátyás képviselőtestületi tagból álló bizottság fogadta és a községi tanácsterembe kísérte. Itt Schaub János segédjegyző üdvözölte az ünnepeket és egyben tolmácsolta az előjárás, valamint a képviselőtestület örömet kitüntetésé felett. Majd Eisler Mihály lakosság és Bohler János igazgatótanító a tantestület nevében szép és lelkes szavakban éltették az ünnepeket, melyre a főbíró nagyhatású beszéddel válaszolt. Ezek után az ünnepeket Lafleur Péter körjegyző lakására vonult, ahol barátságos lakomával folytatták az ünneplést. Itt számos felköszöntő hangzott el. És pedig felköszöntőket mondottak: Tulics György tb. főszolgabíró, Lafleur Péter, Hollstein Ede, Gössel Géza jegyzők, Schaub János segédjegyző és Mönchesz János feldbírtokos.

— **Tiszti vizsga.** Rédl Ferenc tartalékos hadapród, Rédl Ferenc nagybecskereki állami tanító fia, a napokban kitüntetéssel tette le Nagyváradon a ténylegesítési vizsgát.

— **Az Omke Nagybecskereken.** Megirtuk már, hogy az országsszerte nagy érdeklődés mellett szervezkedő Országos Magyar Kereskedők Egyesülete Nagybecskereken is zászlót bontott s legutóbbi gyűlést is tartottak Nagybecskerek és környékének kereskedői, akik az Omke szervezésére bizottságot küldtek ki. A bizottság Steinitzer

Géza elnöklésével tegnap ülést tartott, meiyen a további teendőket beszélték meg. A bizottság abban állapodott meg, hogy április 17-ikén vasárnapra újból gyűlésre hívja meg kereskedőinket, a melyen be fog számolni az eddigi működéséről és eredményéről s fel fogja hívni az érdeklődőket a tényleges megalakulásra. A taggyűjtés már igen élénken folyik és a magunk részéről nem kételkedünk abban, hogy az Omke nagybecskereki szervezkedése a legteljesebb sikerrel fog járni.

— **Az új villamgép.** A villamvilágítási bizottság dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ma délután 4 órakor ülést tartott, amelyen a bizottság átvette a három átalakított és a negyedik új villamosgépet.

— **Eljegyzés.** Deutsch József a Magyar Országos központi takarékpénztár tisztviselője Budapesten, jegyet váltott Berger Frida kisasszonnyal Mosonban.

— **Jótekonny előadás Módoson.** A módosi nyil. joggal felruházott elemi iskola növendékei f. hó 16-án az ottani „Zágráb szálló“ nagytermében jótekonnyel színelőadással egybekötött táncmulatságot rendeznek. Helyárak: körszék 2 korona, zártszék 1 korona 60 fillér, belépőjegy 1 korona, gyermekjegy 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Az előadandó darabokban szerepelnek: Kertész Irénke, Ernst Elza, Zsiros Mariska, Berkovits Anica, Papp Teréz, Bozsik Milka, Tauszig Alfréd, Heiszler Izidor, Rosenberg Juliska, Rosenberg Frida, Papp Iluska, Hüpfli Mariska.

— **Házi állatok megvizsgálása.** Fülep György városi állatorvos most végezte be a házi állatoknak tavaszi vizsgálatát. Az állatorvos 3166 darab lovat, 2493 szarvasmarhát, 9382 juhot és 3658 sertést vizsgált meg. A vizsgálat alkalmával fertőző, vagy ragályos betegségben szenvedő állat nem találtatott.

— **1400 kutya.** A városnál már napok óta serényen folyik az ebadó behajtás. Az összeírás szerint a városban összesen 1423 darab kutya van és pedig 629 házőrző, 31 vadász, 35 mérszáros és 728 pásztorkutya.

— **Megjöttek a golyák.** A balzsamos tavasz hírnökei egymás után érkeznek. A ragyogó nap-sugár langyos meleget áraszt szerte, az ég halványkékje tisztán mosolyog le ránk, rügy fakad, virág nyílik, a levegőben pedig hosszú idő óta nem hallott madárhangok köszöntenek. Megjöttek a tavasz igazi hírnökei a golyák s vidám kelepeléssel foglalják el a kényeket, hogy lerakják családi tűzhelyüket, mely minden esztendőben vissza vonzza őket a messze Dél legbübösőbb vidékére is. A golyákat nemsokára követni fogják a fecskék s édes csicsérgésükkel ők is hirdetni fogják a tavaszt.

— **Tüzek a vármegyében.** Egyszerre két községből kapunk hírt tüzről. Az egyik tűz Román-Szárcsán volt, ahol Moraleszku Dömötör ottani földműves háza a napokban hirtelen kigyulladt s mielőtt a tűz tovább terjedését meg lehetett volna akadályozni, az egész tetőzet leégett. A vizsgálatot azonnal megindították, a tűz keletkezésének okát azonban nem sikerült megállapítani, valószínű azonban, hogy gondatlanságból keletkezett. A ház biztosítva volt. — Ugyancsak a napokban történt Botoson, hogy özv. Piperszki Erzsébet ottani lakosnő háza kigyulladt s rövid idő alatt porig égett. A ház biztosítva volt, a tűz keletkezésének oka azonban ismeretlen.

— **Hamis ötkoronások.** Csernegyházán, mint lapunknak jelentik, tegnap névtelen feljelentés alapján Kulpuj György mehalai csendőrőrmester házkutatást tartott Zsiva Tenen odavalló gazda házában, hol egy szálmakazalban hamis ötkoronások gyártására szolgáló gipszminiat és tömördek nyersanyagot, valamint 30 darab hamis ötkoronást találtak. Zsivát letartóztatták és átadták a bíróságnak. A nyomozás folyik.

Színház

* **Katalin.** Tegnap este Beldi és Fehér operettejét a „Katalin“ adta elő a színtársulat elég jól látogatott ház előtt, de a tegnapi előadás nagyobb közönséget is megérdemelt volna. A tegnapi színházi este egy művészi szempontból, mint külsőségeiben a legjavából való volt. Gördülékeny, összevágó játékok nagyban emelték a pompás kosztümök, a melyek díszere válhatnak bármely színtársulatnak. A címszerepét Ballané Csik Irén játszotta s az ő Katalinjáról csak elismeréssel lehet szólni. Szerepének énekrészében talán tegnap volt a legsikerültebb estéje. Hangja a felső rétegekben kitűnően hatott s emellett többi részletében lágy és behizelgő volt. Külső megjelenésében az igazi szép Katalin cárnő volt s játékaival szerepének minden előnyét érvényre juttatta. A közönség nem is fukarkodott irányában elismerésével s az előadás alatt többször zugott feléje zajos taps. Germain szerepét Lányfi Edith játszotta szintén pompásan és hangjának szép kvalitásai énekszámokban hatással érvényesültek. Harmath Józsa Anicájá gyöngye és színtelen volt. Sziklay jóízűen adta a testőrkapitányt, Gáthy azonban kinosan rekedt volt. A második felvonásban előforduló kozák-táncot kitűnően táncolta Lapossy Gasztáv és M. Kéry Jolán. (S—s.)

* **Az Egyenlőség.** Holnap este Barrie fantasztikus színművét az „Egyenlőség“-et megismétlik.

Közben megismerkedett a fiatal halászszal, Palomboval. Akkor még Palombo fiatal volt. A haja még nem volt ősz, arcán még nem voltak mély barázdák. Erős, barna arcu legény volt, akibe akármelyik lány beleszerethetett volna a Garda tó körül. A halász és Gimínia szerették egymást.

Palombo néha az egész héten át kint élt a vizen. Hol halászni volt a többiekkel a tó déli végén, hol idegeneket vitt bárkáján valahova a tavon. Szombat estéként azonban mindig pontosan hazajött. Kikötötte bárkáját és egyenesen ment Gimíniát felkeresni. Rendesen nem találta otthon, még nem jött haza a malgából. Palombo ilyenkor elebe ment és ha hallotta az őszvér csengőjét, elrejtőzött valamelyik szikla mögött. Mikor Gimínia odaért, hirtelen előugrott és megijesztette:

— Ha . . . hu . . . Gimínia! . . .
Az tán együtt mulattak a nagy ijedségen és ölelkezve mentek le a sziklás uton. Az őszvér előttük baktatott, a csengő csilingelt, a tavon csillogva tükröződött vissza a hold meg millió csillag fénye, ők pedig csendesen haladtak lefelé, némán, boldogan . . .

Egy szombat este Palombo csak nehezen jutott haza bárkájával. Az óra teljes erejével dühöngött a tavon, magasra korbácsolta a hullámokat. A könnyű csónak dióhéjként vetődött ide-oda a sötét vizen. Fent a magasban vész, fekete felhők húzódtak és beleütöttek egy-egy hatalmas hegyorombba. Idelelenn viharzott, minek kellett akkor odafenn végbemennie.

Palombot valami rossz sejtélem fogta el. Minden erejét megfeszítette, hogy a partra érjen. A hullámok azonban erősebbek voltak nála. Először imádkozott, aztán káromkodott, örvöngött, hogy miért nem bír velük. Mikor a partot elérte, bárkát, evezőt, mindent a vadul táncoló hullámokra hagyott, maga pedig lélekszakadva rohant a jól ismert, nagy parasztház felé.

Inkább bedöntötte, mint nyitotta az ajtót és faldokolva kérdezte:

— Hol van Gimínia?

Az öreg asszony egy megfeketedett Mária-kép előtt térdelt és imádkozott. Alig tudott válaszolni:

— Ma később indult fel a malgába, mint máskor. Istenem, istenem, talán utban érte a főrgeteg . . .

A többit már Palombo nem hallotta. Rohant ki a házból és fődellen fovel, csapzott hajjal neki vágott a hegyi utnak. El-elesett, kifáradt az örült rohanásban, csurom víz lett az esőtől, de nem törődött vele. Hajtoita a borzasztó gondolat, hogy Gimíniának valami baja talált esni ebben az itélet-időben. Kétségbeesve hajtogatta:

— Meg kell találnom . . . meg kell találnom . . .

Közben egészen besötétedett. Leszakadó vad-vizek zárták el az utját, de mindennek nekivágott A víz néha majdnem elsöpörte, de a kétségbeesés megtízszerezte az erejét. Néha megállt és teljes erejéből kiáltott:

— Gimínia . . . Gimínia! . . .

Vadul süvítő szél válaszolt reá. Hogy ebben a borzasztó viharban, mennydörgésben tiz lépésre sem lehet a legnagyobb kiáltást hallani, arra nem is gondolt.

Rohant folyton-folyvást és mindig ismételte a kiáltást:

— Gimínia . . . Gimínia! . . .

Közben elült a vihar. A Garda tó körül az ilyesmi néha pár perc alatt megtörténik. A felhők elhúzódtak, mélyen alant olyan volt a tó, mint valami sötét, fekete érclep. A hegyesucok egészen fehérek voltak, rövid néhány óra alatt minden tele lett hóval. A dörgés mind messzebből hallatszott, majd egészen elhalt. Mindebből ő nem vett észre semmit. Előtte most minden abban az egy szóban, gondolatban volt összefoglalva.

— Gimínia . . . Gimínia! . . .

A hold fényesen világított. Hogy látni lehetett, valamivel rendszeresebben látott a kulfatáshoz. Belenézett az ut szélén a szakadékokba, keresett jeleket, amelyek után indulhatott volna.

Egyszerre meglátta az egyik kosarat, amelyet az őszvér hordani szokott. Jól ismerte, nem tévedhetett. Néhány lépéssel feljebb a másikat. Ugy érezte, hogy két rettenetes vasmarok ragadja torkon. Közvetlen balra tőle egy szakadék tátongott. A szélére állt és fürkészve nézett bele. Lent csobogott a víz, a víz mellett pedig valami sötét tömeget látott elterülve. Hirtelen felegyenesedett és felkiáltott:

— Gimínia . . . Gimínia!

A következő pillanatban belevetette magát a mélységbe.

Másnap a malgából lejövő emberek őt is felholtan, összezuva találtak meghalt jegyese mellett. Gimíniát odafenn temették el a Madonna delle Neve kápolnájánál, Palombo pedig hosszú idő alatt heverte ki a töréseket, zúzódásokat, amiket kapott. Hanem azt az éjszakát, a vihart, amely menyasszonyát elragadta, sohasem tudta elfelejteni . . .

— Lássá, uram — fejezte be az öreg halász elbeszélését — azóta sokszor szemébe néztem a halálnak. Talán kerestem is, mikor a legnagyobb szélben, viharban mindig kimentem a tóra . . . Azóta megnyugodtam, megőregedtem. Azért minden évben legalább egyszer, annak a napnak az évfordulóján felmegyek a Madonna delle Neve kápolnájához, hogy közel érezsem magam a menyasszonyomhoz. Őt még ma is olyan szépnek, olyan fiatalnak látom, mint akkor volt régen, hosszú esztendőkkal ezelőtt.

Elhallgatott. Némán bámult maga elé, majd elfordult tőlünk. Azt mondta, a füst marja szemét. Én azt hiszem, egy könnyecpet akart benne elmoszolni.

Kint pedig még mindig dühöngött az óra, magasra verte fel a hullámokat és süvöltve zúgott végig a fak, az orgonabokrok között. És mintha süvöltéséből egy kétségbeesett kiáltás hangzott volna ki a sötét éjszakában:

— Gimínia . . . Gimínia! . . .

Tonelli Sándor.

* Ba
jeles dírek
nészről is
teken lép f
Herceg Fe
lánya kerü
* Ara
ságot mut
sikerü ope
szinre, a c

A k
tott, ame
kifogásol
magyar
sát, hogy
benne k
meretét.

Ny
azt felel
akadémia
is s így
birniok.

tanítják a
Vise

chowszky
találkozás

Tisz
konstatálj
nem tört

Olaszorszá
ságát, mi
a Balkán

névre ves
Vise

sul vette.
Köve

mány be
most törü

Ba
de a para
tárgy dand

Tisz
egyezik ab
vaslatot ke

Az

Budape
ered. táv)

hogy a jap

Port-Arthur
ban a japá

Port-Arthur

Joz

Budape
ered. táv)

főherceg, u

töltötte, m

jutott, h a

forogott Az

herceg hos

ban a Vill
hogy a né
súlyosabb
kór rohan
szervezetét
hogy csalá
rémülettel
Étvágya, a
dott össze
másikba es
ájulási roh

* **Balla Kálmán bucsufellépte.** A társulat jeles direktora Balla Kálmán, akitől mint színésztől is teljes elismeréssel kell szólnunk, pénteken lép föl utoljára nálunk. Balla bucsufelléptétől Herceg Ferenc kitűnő színműve A dolovai nábob lánya kerül színre.

* **Aranyvirág.** Szombaton Balla ismét ujdonságot mutat be. Martos és Huszka legújabb nagy sikerű operetteje Az aranyvirág kerül ugyanis színre, a címszerepben Lányi Edith-tel.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 13-án.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 13.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen napirend előtt Papp Zoltán kifogásolta a honvédelmi miniszternek a magyar ifjakhoz intézett legutóbbi fölhívását, hogy lépjenek a hadi pályára, mert benne követeli az osztrák irodalom ismeretét.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter azt feleli Papp Zoltának, hogy a katonai akadémiákon tanítják az osztrák irodalmat is s így a belépőknek kell megfelelő alappal birniok. Különbö a középiskolákban is tanítják a német nyelvet és az irodalmat.

Visontai Soma kérdést intéz Goluchowszky és Tittoni olasz külügyminiszter találkozásában.

Tisza István gróf miniszterelnök konstataálja, hogy semmi új megállapodás nem történt, csupán dokumentáltak az Olaszországban terjedő gyanu alaptalanságát, mintha Magyarország és Ausztriának a Balkánon való akciója Olaszországra nézve veszedelmes volna.

Visontai Soma a választ tudomásul vette.

Következett a Khuen-Héderváry-kormány bemutatkozásának kérdése, melyet most törülni kell.

Babó Mihály hozzájárul a förléshez, de a parlamenti bizottság jelentését külön tárgyalandónak tartja.

Tisza István gróf miniszterelnök beleegyezik abba, de előbb a többi fontos javaslatot kell letárgyalni.

Az orosz-japán háború.

Orosz jelentés a harcsterről.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról táviratozzák: Kuro patkin orosz fővezér jelentése szerint Kasztarinszky tábornok a Jalu folyó egyik szigetén meglepett egy japán csapatot és azt megsemmisítették. Ugyancsak megtámadott néhány japánt egy orosz lovasszázad, mely valamenyi japánt megölte.

Port-Arthur.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. táv.) Egyes táviratok megcáfolják, hogy a japánok ismét megtámadták volna Port-Arthurt. Más jelentések szerint azonban a japán hajóhad tegnapelőtt bombázta Port-Arthurt, de eredménytelenül.

József főherceg betegsége.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távir.) Fiuméből jelentik: József főherceg, a ki a telet itteni kies villájában töltötte, mint most utólag nyilvánosságra jutott, halálos veszedelemben forgott. Az ismeretes, hogy József főherceg hosszabban gyélgelkedett, azt azonban a Villa Giuseppeben sikerült elűtkolnii, hogy a népszerű főherceg állapota a leg-súlyosabb aggodalomra adott okot. Gyilkos kór rohanta meg a főherceg szívós szervezetét, s végül annyira elgyengült, hogy családja és orvosai a legnagyobb rémülettel látták erői rohamos hanyatlását. Étvágya, álma a legparányibbra zsugorodott össze és napokon át egyik ájulásból a másikba esett. Mikor szüneteltek a kimerítő ájulási rohamok, magas láz gyötörte a

nagy beteget. Attól lehetett tartani, hogy betegsége egyszerre tragikusra fordul. A betegség lefolyásáról és fejlődéséről csak egy irányban ment mindennap hü és pontos jelentés: a királyhoz, aki mély szeretettel viseltetik unokatestvére, a főherceg iránt. Ennek tulajdonítandó, hogy a király abbaziai tartózkodása alatt hirtelen arra határozta el magát, hogy meglátogassa a Villa Giuseppeben. Akkorára azonban a főherceg állapota már jelentékenyen megjavult és most már teljesen túl is van minden veszélyen és ereje egyre gyarapodik.

Frigyes főherceg Szombathelyen.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, Frigyes főherceg tegnap este a bécsi vonattal Pozsonyból Wurm ezredes kíséretében Szombathelyre érkezett. A főherceg az itt állomásozó katonaság fölött szemlét tart.

A delegáció ülése.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint jó forrásból jelentik, a delegációt május 7-ikére fogják egybehívni Budapestre.

A külügyminiszter utja.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Abbaziából jelentik, Goluchowszky Agenor gróf külügyminiszter tegnap délután bucsukihallgatáson volt Oszkár svéd és norvég királynál s este visszautazott Bécsbe.

A népoktatás reformja.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes helyről jelentik, a népoktatási reform előadói tervezete egy-két nap alatt teljesen elő lesz készítve az egybehívandó szaktanácskozás számára. Magát a szaktanácskozást Berzevicsy Albert közoktatásügyi miniszter április hónap második felére fogja egybehívni, a szaktanácskozás számára pedig valószínűleg a képviselőház elnökétől fog helyiséget kérni, miután magának a miniszteriumnak tudvalevőleg erre a célra alkalmas helyisége nincsen.

Merénylet a spanyol miniszterelnök ellen.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Barcelonából táviratozzák, tegnap ott ismét merénylet történt. Egy Artal nevű kőfaragó megtámadta Maura miniszterelnököt, aki könnyebben megsérült. Egy rendőrgyűnök úgy fejbeütötte a merénylőt, hogy az nyomban meghalt.

A német császár Abbaziában.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlii hivatalos jelentések megcáfolják azt a hírt, hogy Vilmos német császár délvidéki útjában ellátogatna Abbaziába. A császár ebbeli szándékáról sem a kormánykörökben, sem az uralkodó környezetében nem tudnak semmit.

Öngyilkos főerdész.

Budapest, április 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Nedecky Károly, Aponyi Albert jabloncai uradalmanak főerdésze tegnap megmérgezte magát. Tetének oka ismeretlen.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé nagyobb mértékben csökkentek Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.94	—
Buza (októberre 1904.)	7.84	—
Tengeri (áprilisra 1904.)	5.11	—
Zab (áprilisra)	5.24	—
Zab (októberre)	—	—
Rozs (áprilisra)	6.26	—
Rozs (októberre)	—	—

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Véres mulatság.** A nagybecskereki királyi törvényszék ifj. Makk József törvényszéki bíró elnöklésével tegnap délelőtt itélkezett Tóth István óteleki legény bűnygyében, akit súlyos testisértés miatt vont felelősségre a bíróság, mert ez év január hó 23. és 24-ike közötti éjjel mulatozás közben hasba szurta Mandorovics Ferenc nevű társát. A legények ugyanis a nevezett éjjel táncmulatságot rendeztek Óteleken a Borbély-féle vendéglőben. Tóth István, aki szintén résztvett a mulatságon, kissé többet ivott a kelleténél s széles jókedvében táncolni kezdett a cigányok előtt s vártig hangozta, hogy sohse halunk meg. Az egyik legény fel is szólította, hogy hagyjon már fel a kurjongatással, de Tóth csak tovább is járta a táncot, mire egyszerre kitétek a szűret a táncteremből. A megszege-nített legény a koresma folyósóján találkozott Mandorovicsal, akivel szóváltásba került, aminek a vége az lett, hogy Tóth kést rántott elő s azzal hasba szurta társát, aki a sérülés következtében több mint 20 napig nyomta az ágyát. A vádlott a mai tárgyaláson beismerte tettét, azonban azzal mentegette magát, hogy részeg volt s nem tudta, hogy mit cselekszik. A tanak kihallgatása után a törvényszék Tóth Istvánt 10 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Betörő suhanc.** Ugyancsak tegnap délelőtt tárgyalta a nagybecskereki kir. törvényszék Juhász István felső-muzsiai 16 éves suhancú ügyét is, aki azért került a vádlottak padjára, mert ez év január hó 1-én éjjel egy már előzőleg ellopott kulccsal feltörte Kiss Tóth Péterné szatóciszletét s onnan 68 korona és 66 filler készpénzt ellopott. A vádlott a tegnapi tárgyaláson beismerte, hogy a kulcsot ellopta, tagadta azonban, hogy ő követte el a betörést. Tagadása azonban mitsem használt, mert a rendőrség a bolt kulcsát a betörés utáni napon Juhász ágyában a szalmazsák alá elrejtve megtalálta s így kétség-telenné bizonyult, hogy a betörést csakis a vádlott követhette el, miért is a törvényszék Juhászt 6 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, április hó 13-án:
Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

EGYENLŐSÉG.

Fantázia 4 felv.

Személyek:

Lord Loam	—	—	Balási Sándor
Lady Mary	—	—	Tarján Irma
Lady Catherine	—	—	T. Székely Janka
Lady Agatha	—	—	Harmath Józsa
Ernest Wooley	—	—	Vandory Guszláv
John Treherne	—	—	Gere Zsigmond
Mr. Crichton	—	—	Baghy Gyula
Lady Brocklehurst	—	—	Kantay Teréz
Lord Brocklehurst	—	—	Barna Andor
Mrs. Perkins	—	—	Sziklayné
Fleury	—	—	Jankó János

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, csütörtök, április hó 14-én:
Ujdonság! Itt másodszor! Ujdonság!

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

A nagybecskereki szolgabírói hivatal.

2984. sz. 1904.

316-32

Pályázat.

Bégaszentgyörgy községben elhalálozás folytán üresedésbe jött 1000 korona fizetés és természetbeni lakás élvezetével javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek azzal, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényeket folyó évi április hó 25-ig alólirótnál benyujtsák.

Nagybecskerek, 1904. évi április hó 9-én.

Daniel Ferenc, főszolgabíró.

Segédjegyző.

Okleveles, nőtlen, jó írásu, jövőjével törődő segédjegyző, ki a román nyelvet bírja, jó fizetéssel azonnal alkalmazást kap.

Cím a kiadóhivatalban. (323-2.1)

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1903. évi október hó 1-étől.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagy-Becskekerek and Nagy-Kikinda-Karlova. Columns include Oda (Departure) and Vissza (Return) with specific train numbers and times.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

163,348/1903. szám.

M. kir. államvasutak

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest-Uj Dombóvár-Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

- 1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p. kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden esütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és esütörtökön este 8 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt. Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Table showing fares for various routes: Budapest to Venice/Ancona, Cannes, Firenze, Genova, Grasse, Lyon-Perrache, Marseille, Milano, Menton, Napoli, Nizza, Roma, Torino, and Bács to Venice/Ancona.

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből-Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt . . . 16 kor. I. osztály . . . 12 . III. (fedélzet) . . . 6 .

A gőzhajóknak a Budapest-Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből-Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Szövőgyár

Kugler Lipót és Fia

Nagybecskerek. Gyár és festőműhely Bakics-utca.

Gőzüzemre berendezett

műfestőműhely

mindennemű uri, női és gyermekruhák festésére teljes és felbontott állapotban. Prémárúk, bőrök, szőnyegek, butorszövetek, asztal- és ágyszerítők, függönyök, esipkek, szalagok, harisnyák, selyem, gyapju, gyapot, jute és disztollak festését elvállalják.

Vegyitisztító intézet.

Rendkívül pontos és gyors kiszolgálás.

Fehérités és csinosítás.

Olcso gyári árak!

Szerkesztő... Zápolya... Képzés... Pieitz Fer. Nagybecskereki... Kétsz...

Nagyb...

Képvisele... dicsőséges... képviselő... hazafiság... kultúra... ha a ka... a modern... lene vizsg... itt a 19. é... szó, de a... zanabb fel... ben Nyiri... tette őt;... hogy sérté... egy magya... ama kor s... él is műk... alakban n... sem nyíla... mely mind... politikai k... metlenség... magát a... szentjéül. S... hazaszerete... tultabb, m... zsembelődő... maradni an... lyekek a... lyekek megak... hadsereg t... színvonalát...

A „TOR...

A Batav... válogatott társ... Az öt tagból... ségek érdeke... nyelmes náds... tányanak, A. G... ismertető jele... tette különbe... vagy inkább... landi. Utána é... óta szakadatla... mából való... sürgös utam... Mellettem „F... szerint neve... higyük, hogy... világ központ... francia közt... tőzökodik, olya... ták a skótoka... tos arceal; a... nagy hódolója... Mindanny... de el kell... tapasztalt s... gatósága tartj... gyon sokat fo... egy koccintás... történeteket m... A kapitány... állította, hogy... mitsem találh... — Tud is... életéből?! — Fergusson, mia... vizet hozzá tölt...